

REGLEMENT RISICO COMMISSIE

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid (hierna: bpfBOUW) laat zich ondersteunen door een aantal commissies. De Risico Commissie adviseert het bestuur ten aanzien van het financieel (FRM) en niet-financieel risicomanagement, compliance hieronder begrepen (NFRM) en integraal risicomanagement (IRM) in de breedste zin van het woord. Daarnaast heeft het bestuur een aantal aanvullende beleidsvoorbereidende en beleidsbepalende taken gemandateerd aan de commissie en ondersteunt de commissie het bestuur op het gebied van monitoring en evaluatie van uitbestedingsrisico's.

De tweedelijns risicomanagement verantwoordelijkheid van het fonds is belegd bij de sleutelfunctiehouder met als vervullers van de functie de leden van de Risico Commissie (RC), de integraal risicomanager van het bestuursbureau en de tweedelijns risicomanager van de uitvoeringsorganisaties. De voorzitter van de Risico Commissie is eindverantwoordelijk voor de risicobeheerfunctie.

Dit reglement beschrijft de samenstelling, benoeming, taken, verantwoordelijkheden en de werkwijze en controlecyclus van de Risico Commissie.

Hoofdstuk 1 Samenstelling, benoeming en ontslag

Artikel 1 Samenstelling, benoeming en ontslag

1. De commissie bestaat uit ten minste twee bestuursleden van bpfBOUW:
 - a. één bestuurslid met deskundigheidsniveau E ten aanzien van FRM;
 - b. één bestuurslid met deskundigheidsniveau E ten aanzien van NFRM.
2. Een lid van de Risico Commissie mag niet tevens lid zijn van een van de uitvoerende commissies zijnde de Commissie Vermogensbeheer en Balansmanagement, de Commissie Pensioenzaken, Reglementen en Communicatie, de Financiële Commissie en de Commissie Algemene Zaken.
3. Het bestuur benoemt de leden van de Risico Commissie. Het bestuur stelt voor ieder commissielid een functieprofiel op en selecteert op grond van deze functieprofielen de commissieleden. BpfBOUW heeft geen voorkeur voor het paritair samenstellen van de commissie. Voorop dient te staan dat de commissie bestaat uit bestuursleden met de juiste kennis en competenties.
4. De functieprofielen worden eens in de drie jaar door het bestuur herijkt of eerder indien het bestuur hier aanleiding toe ziet.

5. De voorzitters van het bestuur toetsen jaarlijks of de commissieleden nog voldoen aan het functieprofiel. Ingeval een commissielid niet voldoet aan het functieprofiel, dan wordt een verbeterplan opgesteld om het commissielid binnen een jaar alsnog te laten voldoen aan het functieprofiel. Indien het commissielid na het volgen van het verbeterplan alsnog niet voldoet aan het functieprofiel, eindigt het lidmaatschap.
6. Het bestuur kan zich bij het opstellen/herijken van de functieprofielen, het selecteren en periodiek toetsen van commissieleden laten ondersteunen door een externe partij.
7. De voorzitter van de commissie is de sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie als bedoeld in artikel 143a Pensioenwet in het bestuur. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt een tijdelijke plaatsvervanger benoemd. De sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie is eindverantwoordelijkheid voor de risicobeheerfunctie.
8. Lidmaatschap van de Risico Commissie eindigt ingeval het lidmaatschap van het bestuur eindigt als bedoeld in artikel 6, lid 3 van de statuten van bpfBOUW. Lidmaatschap eindigt eveneens als een commissielid niet meer voldoet aan het functieprofiel als omschreven in lid 4 van dit artikel. Tevens kan het bestuur te allen tijde het lidmaatschap van de Risico Commissie van een commissielid besluiten te beëindigen.

Artikel 2 Permanente educatie

1. Het bestuur zorgt voor een programma van permanente educatie voor de commissieleden. Dit programma heeft tot doel de geschiktheid (zowel deskundigheid als competenties) van de commissieleden ten aanzien van hun aandachtsgebied op peil te houden en waar nodig te verbreden of te ontwikkelen. Het bestuur wordt hierbij ondersteund door het bestuursbureau.
2. De kosten voor permanente educatie komen voor rekening van bpfBOUW.

Hoofdstuk 2 Taken en verantwoordelijkheden

Artikel 3 Algemene taken en verantwoordelijkheden

1. De Risico Commissie faciliteert, adviseert en challengeert en toetst het bestuur, en zijn commissies en uitvoerders op het gebied van FRM, NFRM en IRM in de breedste zin van het woord. De Risico Commissie doet dit onder andere door middel van:
 - a. beleidsvoorbereiding;
 - b. beleidsbepaling;
 - c. monitoring en evaluatie.

De beleidsuitvoering is belegd bij de uitvoerders.

2. De Risico Commissie adviseert het bestuur op zijn verzoek of op eigen initiatief over onderwerpen en aangelegenheden die binnen de reikwijdte van haar aandachtsgebied (risicomanagement) vallen.

Artikel 4 *Beleidsvoorbereidende taken en verantwoordelijkheden*

Uitbesteding

Uitbestedingsbeleid en risicoanalyse

1. De Risico Commissie doet voorstellen voor (herijking van) het uitbestedingsbeleid op basis van bevindingen en legt deze voor aan het bestuur. Het bestuur stelt deze al dan niet vast.
2. De Risico Commissie voert jaarlijks een risicoanalyse uitbesteding uit en adviseert het bestuur over haar conclusies en de gevolgen van deze risicoanalyse voor het uitbestedingsbeleid.

Risico Management (RM)

Inrichting processen risicobeheer en beleid

3. De Risico Commissie stelt het RM-beleid op, waarna het bestuur het RM-beleid al dan niet vaststelt.
4. De Risico Commissie draagt zorg voor de inrichting van het risicoraamwerk en het op een adequate wijze doorlopen, het doorlopen van de risicocyclus, de risicogovernance.
5. De Risico Commissie adviseert het bestuur over wijzigingen in het RM-beleid, de RM-cyclus en de risicomanagementprocessen, waarna het bestuur besluit over deze wijzigingen. De Risico Commissie draagt zorg voor het doorvoeren van de wijzigingen en het onderhouden van het RM-beleid, de RM-cyclus en de risicomanagementprocessen.
6. De Risico Commissie formuleert beleid voor het vaststellen van de risicobereidheid ten aanzien van stakeholders en de risicobereidheid ten aanzien van specifieke risico's en faciliteert het proces om te komen tot vaststelling van de risicobereidheid.
7. In het geval de risicobereidheid wijzigt, draagt de Risico Commissie zorg voor de vertaling hiervan naar de risicowaarderingschalen die gebruikt worden voor het uitvoeren van de risicoanalyses.
8. De Risico Commissie adviseert en ondersteunt het bestuur bij zijn communicatie-uitingen en interne en externe verantwoording over het gevoerde risicomanagement beleid en de gelopen risico's.

Risicojaarplan

9. De Risico Commissie stelt het jaarlijks het Risicojaarplan op, waarna het bestuur het Risicojaarplan vaststelt.
10. De Risico Commissie is verantwoordelijk voor het proces van de jaarlijkse integrale risicoanalyse. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in het Risicojaarplan.

Inrichten en onderhouden methoden ter identificatie, meting en bewaking en beheersen van risico's

11. De Risico Commissie adviseert commissies over het proces van identificatie van risico's, het meten van risico's, het mitigeren van risico's en het formuleren van preventieve, detectieve en reactieve beheersmaatregelen en monitort het doorlopen van dit proces door de commissies die risico-eigenaar zijn.

Risicobeoordeling

12. De risicocommissie draagt zorg voor aggregatie van de risico's van het fonds en beoordeelt de samenhang tussen risico's die het fonds loopt en beoordeelt de impact van deze risico's op het risicoprofiel van het fonds.
13. De risicocommissie monitort dat de impact van maatschappelijke ontwikkelingen, ontwikkelingen in wet- en regelgeving en ontwikkelingen in het pensioencontract worden meegewogen in de strategie van het fonds en draagt zorg dat scenario's rondom deze ontwikkelingen worden geïntegreerd in de eigen risicobeoordeling.

Inrichten en onderhouden rapportages

14. De Risico Commissie draagt zorg voor een adequate risicorapportage op kwartaalbasis aan het bestuur van het fonds.
15. De Risico Commissie beoordeelt periodiek de risicorapportages van de uitvoeringsorganisaties fonds en draagt zorg voor de toevoeging van haar bevindingen in de risicorapportage aan het bestuur van het fonds.

Bevorderen risico-alertheid

16. De Risico Commissie draagt zorg voor bevordering van de risico-alertheid bij het bestuur, commissies en het bestuursbureau van het fonds.

ERB

17. De Risico Commissie is eigenaar van het ERB-proces, draagt zorg voor het doorlopen van het ERB-proces en het opstellen van een ERB-rapport dat ter goedkeuring aan het bestuur van het fonds wordt voorgelegd.

Artikel 5 *Beleidsbepalende taken en verantwoordelijkheden*

Uitbesteding

1. De Risico Commissie voert periodiek overleg met tweedelijns risicomanagement van uitvoerders over FRM en NFRM met betrekking tot uitbestedingsthema's (op organisatie/business unitniveau), met als doelstelling het kunnen vaststellen dat sprake is van een aantoonbare inrichting en een effectieve werking van tweedelijns risico management en zij doet voorstellen voor verbetering indien dit niet het geval is.

Artikel 6 *Taken en verantwoordelijkheden gericht op monitoring en evaluatie van uitbestedingen*

Uitbesteding

Monitoring taken commissies PRC, VBB, Audit en AZ

1. De Risico Commissie monitort in hoeverre de commissie Pensioenzaken, Reglementen en Communicatie (PRC), de commissie Vermogensbeheer en Balansmanagement (VBB), de Audit Commissie (beperkt tot het financiële proces) en de commissie Algemene Zaken (AZ) de aan genoemde commissies toebedeelde taken en verantwoordelijkheden op het gebied van monitoring op en evaluatie van de uitbesteding naar behoren uitvoert.
2. De Risico Commissie beoordeelt op basis van de uitkomsten van de monitoring en de periodieke controle door de commissies die risico-eigenaar zijn of deze risico's adequaat worden beheerst en doet voorstellen voor verbetermaatregelen indien zij tekortkomingen constateert. De Risico Commissie gebruikt de input van commissies ten behoeve van de monitoring en evaluatie van het uitbestedingsbeleid en de evaluatie van de tweedelijns risicobeheersing door de uitvoerders. Ingeval de gemaakte afspraken in de SLA's met de uitvoerders onvoldoende worden behaald, is de Risico Commissie bevoegd via bovengenoemde commissies te onderzoeken waarom beheersmaatregelen van de uitvoerders niet werken.

Monitoring en toetsen van risico's

3. De Risico Commissie monitort doorlopend de beheersing van de aan de commissies PRC, VBB, Audit en AZ toegewezen risico's aan de hand van de vooraf opgestelde risicobereidheid, risico-indicatoren en limieten. Ingeval naar het oordeel van de commissie de risico's afwijken van de risicobereidheid draagt de Risico Commissie er zorg voor dat de commissies die eigenaren zijn van de desbetreffende risico's overgaan tot het opstellen van verbeterplannen en andere maatregelen tot herstel. De commissies PRC, VBB, Audit en de Risico Commissie nemen hun bevindingen van deze specifieke risico's mee in de jaarlijkse integrale risicoanalyse.

4. De Risico Commissie rapporteert op kwartaalbasis over het algehele risicoprofiel van het fonds, de mate waarin de risicobereidheid van het fonds wordt overschreden ten aanzien stakeholders en specifieke risico's, de mate van beheersing van risico's en de opvolging van beheersmaatregelen als gevolg van incidenten.

Risico Management

Monitoring kwaliteit risicomangementfunctie

5. De Risico Commissie beoordeelt periodiek de kwaliteit van de risicomangementfunctie van de uitvoerders en het bestuursbureau op basis van de in het RM-beleid en uitbestedingsbeleid hieraan gestelde eisen.

Monitoring risico's t.o.v. risicobereidheid en beheersing

6. De Risico Commissie bewaakt de samenhang tussen de risico's en monitort of het overall risicoprofiel in lijn is met de risicobereidheid van het pensioenfonds. De Risico Commissie rapporteert op kwartaalbasis aan het bestuur over de resultaten van de monitoring van de risico's in onderlinge samenhang, de opvolging van bevindingen en de bestede tijd en middelen.
7. De Risico Commissie monitort de effectiviteit van de risicobeheersing. De Risico Commissie rapporteert op kwartaalbasis aan het bestuur over de effectiviteit van de beheersing, de opvolging van bevindingen en de bestede tijd en middelen.

'Deep Dives'

8. De Risico Commissie ziet erop toe dat de commissies VBB, PRC en AZ uitvoering geven aan zogenaamde 'deep dives': systematische analyses van specifieke risico's en beheersmaatregelen conform het in het beleidsdocument RM beschreven proces.

Evaluatie RM-beleid

9. De Risico Commissie evalueert en herijkt jaarlijks de doelstellingen en uitgangspunten van het RM, alsook de risicobereidheid ten aanzien van stakeholders (als bedoeld in het document Risicobereidheid stakeholders) en specifieke risico's. Op basis van de evaluatie adviseert de Risico Commissie het bestuur over eventuele aanpassingen van de doelstellingen, uitgangspunten, risicobereidheid en eventuele aanpassingen in het RM-beleid.
10. De Risico Commissie evalueert periodiek het RM-beleid. Op basis van de periodieke evaluatie adviseert de Risico Commissie het bestuur over eventuele aanpassingen in het IRM-beleid.

Hoofdstuk 3 Werkwijze en controlecyclus

Artikel 7 Werkwijze

1. De Risico Commissie vergadert ten minste eenmaal per twee maanden.
2. De vergaderingen van de Risico Commissie worden bijeengeroepen door de voorzitter. Een verzoek tot bijeenroeping kan worden gedaan door een lid van de commissie of door het bestuur. Indien de voorzitter niet binnen tien werkdagen na ontvangst van dit verzoek een vergadering van de commissie bijeenroept, kunnen twee leden van de commissie in gezamenlijkheid alsnog een vergadering bijeenroepen.
3. Uiterlijk één week vóór de vergadering ontvangen de commissieleden de agenda en de daarbij behorende stukken voor de desbetreffende vergadering. De agenda voor de vergaderingen wordt vastgesteld door de voorzitter en bij zijn afwezigheid door de plaatsvervangend voorzitter. De agenda bevat een aanduiding ten aanzien van de plaats waar en het tijdstip waarop de commissie vergadert. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter bepalen dat de agenda en/of de daarbij behorende stukken op een kortere termijn worden toegezonden.
4. De Risico Commissie kan geen rechtsgeldige besluiten nemen als niet ten minste de helft van de commissieleden aanwezig is. Een afwezig lid van de Risico Commissie kan een ander commissielid machtigen om namens hem op te treden en te stemmen.
5. Indien de voorzitter dit door een dringende reden noodzakelijk acht, kan een vergadering ook telefonisch of via andere communicatiemiddelen plaatsvinden.
6. De voorzitter, dan wel zijn plaatsvervanger:
 - a. leidt de commissievergadering;
 - b. is de woordvoerder naar het bestuur, de bestuurscommissies, het bestuursbureau, de uitvoerders en de externe adviseurs.
7. De Risico Commissie beslist bij gewone meerderheid van stemmen. Voor de berekening van het aantal uitgebrachte stemmen, tellen onthoudingen en blanco stemmen niet mee.
8. Ten behoeve van de uitvoering van hun werkzaamheden hebben leden van de commissie recht op:
 - a. alle informatie die de leden nodig achten om de taak van de commissie goed te kunnen uitvoeren;
 - b. overleg met externe adviseurs en instanties.

9. De vergaderingen van de Risico Commissie zijn in beginsel besloten. De Risico Commissie kan desgewenst bestuursleden of derden (waaronder mede begrepen externe adviseurs) voor de vergaderingen uitnodigen.
10. Van iedere vergadering van de Risico Commissie worden notulen bijgehouden. Besluiten die tijdens de vergadering zijn genomen worden expliciet vastgelegd in de notulen, inclusief de beweegredenen om tot het besluit te komen.

Artikel 8 Ondersteuning

1. De Risico Commissie wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door het bestuursbureau. De taken en verantwoordelijkheden van het bestuursbureau zijn vastgelegd in het reglement bestuursbureau.
2. De Risico Commissie kan zich bij haar werkzaamheden laten ondersteunen door de uitvoerders of externe adviseurs. De taken en verantwoordelijkheden van de uitvoerders zijn vastgelegd in de uitbestedingsovereenkomsten en in een RASCI-tabel. De Risico Commissie zet externe adviseurs gericht in voor specifieke vraagstukken waar de commissie externe expertise nodig acht.

Artikel 9 Kosten

1. Voor haar werkzaamheden krijgt de Risico Commissie jaarlijks een door het bestuur vast te stellen budget. Het budget bestaat uit een bedrag voor de inzet van externe adviseurs en een bedrag voor overige kosten.
2. Het budget wordt vastgesteld op grond van een begroting die door de Risico Commissie aan het bestuur wordt verstrekt. Het bestuur bepaalt vooraf welke kosten in de begroting moeten worden meegenomen.
3. De Risico Commissie legt aan het einde van ieder jaar verantwoording af aan het bestuur over de besteding van het voor dat jaar toegekende budget.
4. Ingeval van een te kort of onvoorziene uitgaven kan het bestuur de Risico Commissie gedurende het jaar extra budget toe kennen. De Risico Commissie dient hiervoor een voorstel in bij het bestuur.

Artikel 10 Toezicht en verantwoording

1. De taken en bevoegdheden, zoals uiteengezet in dit reglement zijn door het bestuur expliciet belegd bij de Risico Commissie in de vorm van een mandaat. Het bestuur is te allen tijde bevoegd het mandaat in te trekken of te wijzigen indien het hier aanleiding toe ziet.
2. De Risico Commissie is verantwoordelijk voor de besluiten die de commissie neemt binnen het verstrekte mandaat. De commissie alsmede de individuele commissieleden (ook tegenstemmers) kunnen op hun handelen binnen de verstrekte mandaten worden aangesproken door het bestuur, overige fondsorganen en derden zoals de toezichthouder of de uitvoerders.

3. De commissie rapporteert periodiek aan het bestuur over de genoemde werkzaamheden door middel van een aandachtspuntennotitie.
4. In de bestuursvergaderingen geeft de Risico Commissie een terugkoppeling van de werkzaamheden en de besluiten die de commissie in de voorafgaande periode heeft genomen. Aansluitend geeft de commissie het bestuur de gelegenheid om op de terugkoppeling te reageren in de bestuursvergadering.

Artikel 11 Evaluatie

1. Jaarlijks wordt het functioneren van de commissie geëvalueerd door de voorzitters van het fonds. Tijdens de evaluatie wordt stil gestaan bij:
 - a. het resultaat van de beslissingen van de Risico Commissie;
 - b. de werkwijze van de Risico Commissie; en
 - c. in hoeverre de commissieleden nog voldoen aan het functieprofiel.
2. Bij de evaluatie van het resultaat van de beslissingen van de Risico Commissie wordt getoetst of de doelstellingen zijn bereikt en of de beleidsbeslissingen van de commissie hebben bijgedragen aan het behalen van deze doelstellingen. Daarnaast wordt het proces geëvalueerd: heeft de commissie de taak- en rolverdeling en bestuurlijke processen effectief toegepast?
3. Bij de evaluatie van de werkwijze van de Risico Commissie wordt aandacht besteed aan het gedrag en de cultuur binnen de commissie, de onderlinge samenwerking en de samenwerking tussen de commissie en het bestuur, het bestuursbureau, de uitvoerders en andere betrokkenen.
4. De voorzitters van het bestuur vragen ter voorbereiding op de evaluatie van de Risico Commissie feedback aan:
 - a. de commissieleden;
 - b. de medewerkers van het bestuursbureau die de commissie ondersteunen;
 - c. het bestuur; en
 - d. eventuele externe adviseurs met wie de Risico Commissie geregeld samenwerkt.
5. De evaluatie wordt besproken met de commissie en vervolgens worden de resultaten teruggekoppeld aan het bestuur.
6. Naar aanleiding van de evaluatie stelt de Risico Commissie indien noodzakelijk een verbeterplan op. De resultaten van de evaluatie en het verbeterplan worden teruggekoppeld aan het bestuur. De voorzitters van het fonds monitoren het verbeterplan. Het bestuursbureau ondersteunt de voorzitters hierbij.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 12 Onvoorzien

Ingeval dit reglement niet voorziet in een ontstane situatie, beslist het bestuur over de te volgen procedure.

Artikel 13 Reglement

1. Dit reglement is vastgesteld door het bestuur en treedt op 1 april 2019 in werking. Het reglement wordt driejaarlijks herijkt of eerder indien hiervoor aanleiding is.
2. Dit reglement kan worden gewijzigd bij besluit van het bestuur na afstemming met de leden van de commissie, al dan niet op voorstel van de commissie zelf.
3. In geval van strijdigheid van de bepalingen van dit reglement met bepalingen in de wet enerzijds of de statuten anderzijds, prevaleren de bepalingen in de wet of de statuten.
4. Dit reglement wordt op de website van bpfBOUW geplaatst.